

Demografia mèdica, nous escenaris

MARC SOLER, director adjunt corporatiu

Hem de preservar els metges joves com a motor real del progrés sanitari social i científic de la nostra societat i, per a això, és necessari promoure accions concretes per a ells. Si aquest motor és sacrificat en la crisi econòmica, els efectes sobre la demografia mèdica i el sistema sanitari es deixaran notar

Han passat cinc anys de l'Informe sobre demografia col·legial que va editar el COMB. En el seu moment es varen constatar dos fets destacables: l'evolució en la feminització de la professió –en cinc anys el nombre de metgesses sobre el total de metges col·legiats ha passat del 44,9% (2006) al 47,6% (2010)– i l'augment progressiu de metges amb formació pregrau feta a l'estranger sobre el total de metges col·legiats, que del 10,9% (2006) ha passat a ser del 16,9% (2010).

Una altra dada molt rellevant és la mitjana d'edat d'aquests col·lectius respecte a la dels metges col·legiats a Barcelona i província. Mentre que l'edat mitjana dels col·legiats és de 48,7 anys, l'edat mitjana de les metgesses és de 43,8 i l'edat mitjana dels metges estrangers és de 43.

Un altre fet molt important és que quasi el 30% de tots els col·legiats estan en la franja d'edat entre 50 i 60 anys.

Tota aquesta informació sobre les dades demogràfiques del COMB ens ha de permetre reflexionar sobre el futur de la nostra col·legiació i, en especial, sobre tots els aspectes relacionats amb la formació universitària i la formació especialitzada.

Com ja dèiem l'any 2007, és francament difícil planificar a mitjà i llarg termini el nombre de metges que necessita un país i encara més el nombre d'especialistes. El nombre de metges està determinat per aspectes relacionats directament amb la demografia mèdica, com són les places universitàries, el marc legal que possibilita l'arribada de metges formats fora del país, el sistema d'accés i el nombre de places de la formació especialitzada i, a l'últim, les previsions de jubilació, que estan supeditades a possibles canvis normatius. En el camp de la medicina privada,

l'últim exemple ha estat el possible canvi normatiu sobre la incompatibilitat de l'exercici privat amb el cobrament de la pensió de la Seguretat Social.

Altres factors també influeixen de forma molt directa sobre la necessitat de metges: l'organització del sistema sanitari, els sistemes retributius, l'organització dels equips i serveis, l'oferta i la demanda de serveis públics i privats i, un factor decisiu, les disponibilitats pressupostàries per al finançament sanitari.

És aquest últim factor el que actualment està incidint més sobre la necessitat de metges, atès que el segon semestre de l'any 2010 s'iniciaren restriccions pressupostàries que afectaren directament les retribucions al sector públic i les cobertures de treball temporal. Tal com es presenta el marc pressupostari d'enguany, sembla que les restriccions pressupostàries afectaran directament els metges i, en particular, els més joves, per tal com, presumiblement, disminuirà la contractació i augmentarà la precarització.

Tal com hem dit, és molt difícil planificar el nombre de metges d'un país, però sí que el sistema sanitari ha de tenir en compte unes premisses:

1. Els legisladors han de preveure que qualsevol canvi normatiu al sistema sanitari afecta directament o indirectament la demografia mèdica. Qualsevol canvi normatiu des de la perspectiva laboral i de jubilacions afecta directament el nombre de metges en actiu. És necessari un acord de totes les forces polítiques que permeti definir una perspectiva del sector sanitari públic i privat i que, alhora, ajudi a fer una planificació demogràfica que, avui, és molt difícil.

2. Pel que fa a la formació de metges, el COMB s'ha apropiat als responsables de la universitat i als estudiants de medicina perquè exposin les seves propostes i inquietuds al COMB. Aspectes com el creixement del nombre de facultats de medicina al conjunt d'Espanya els darrers temps, l'adaptació dels estudis de medicina als paràmetres establerts pel Pla Bolonya o la reforma de la formació especialitzada (examen MIR, troncalitat, etc.) han centrat els contactes mantinguts.

3. Hem de preservar els metges joves com a motor real del progrés sanitari social i científic de la nostra societat i, per a això, és necessari promoure accions concretes per a ells. Si aquest motor és sacrificat en la crisi econòmica, els efectes sobre la demografia mèdica i el sistema sanitari es deixaran notar. Els metges joves, amb independència del gènere, aposten per un sistema sanitari molt més flexible que els permeti compatibilitzar la vida personal i la professional.

4. És imprescindible finalitzar el procés de reconeixement dels metges formats a l'estranger, de forma àgil i rigorosa, per poder quantificar-ne el nombre des de la perspectiva de l'especialitat.

5. Amb una taxa a Catalunya de 3,8 metges per 1.000 habitants i any sobre una mitjana de 3,4 als països de la Unió Europea, cal identificar quins són els factors que fan que el nostre sistema sanitari necessiti més metges per funcionar.

En tot cas hem de promoure un sistema sanitari públic i privat al més flexible possible, que permeti adequar els recursos humans a les necessitats del moment i on tots els metges puguem trobar el nostre espai professional i laboral per a l'exercici de la medicina. ■

1. D'esquerra a dreta: els degans de les Facultats de Medicina Albert Balaguer (UIC), Joaquim Coll (UAB) i Francesc Cardellach (UB), en la reunió amb la Junta Permanent del COMB. Abril de 2010.

2 i 3. *Diario Médico*, 12 de maig de 2010.

